

## **Metodologie de stabilire a tarifului pentru achiziția serviciilor de sistem**

### **CAPITOLUL I**

#### **Dispoziții generale**

#### **Secțiunea 1. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE METODOLOGIEI**

##### **Art. 1.**

Prezenta metodologie stabilește modul de calcul al venitului reglementat necesar pentru achiziția de către operatorul de transport și sistem a serviciilor de sistem și modul de calcul al tarifului pentru achiziția serviciilor de sistem.

##### **Art. 2.**

Venitul prevăzut la art. 1 este necesar operatorului de transport și sistem pentru achiziționarea tipurilor de servicii de sistem prevăzute de Procedura de calificare tehnică pentru furnizarea serviciilor de sistem, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 81/2021.

#### **Secțiunea 2. DOMENIU DE APLICARE**

##### **Art. 3.**

Metodologia este utilizată de către:

- a) operatorul de transport și de sistem, pentru fundamentarea venitului reglementat pentru achiziția serviciilor de sistem prevăzute la art. 2 și a calculului tarifului pentru achiziția serviciilor de sistem;
- b) Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, în procesul de analiză a datelor și informațiilor transmise de operatorul de transport și sistem, pentru verificarea modului de stabilire a venitului reglementat necesar pentru achiziția serviciilor de sistem prevăzute la art. 2 și aprobarea tarifului pentru achiziția serviciilor de sistem.

##### **Art. 4.**

Tariful pentru achiziția serviciilor de sistem se aplică pentru energia electrică extrasă din rețelele electrice, cu excepția energiei electrice exportate.

#### **Secțiunea 3. SCOPUL SERVICIILOR DE SISTEM**

##### **Art. 5.**

Serviciile de sistem sunt utilizate de operatorul de transport și sistem în scopul de a asigura:

- a) compensarea variației de sarcină în Sistemul Electroenergetic Național, respectiv reglarea frecvenței și a soldului Sistemului Electroenergetic Național;
- b) menținerea de capacități de rezervă de putere activă pentru compensarea diferențelor față de programul de funcționare a Sistemului Electroenergetic Național;
- c) reglajul tensiunilor în rețeaua electrică de transport;
- d) participarea la apărarea SEN;
- e) participarea la restaurarea SEN (capacitatea de pornire cu surse proprii).

##### **Art. 6.**

(1) Operatorul de Transport și Sistem achiziționează servicii de sistem de la participanții la piață prin proceduri transparente, nediscriminatorii, bazate pe piață, în conformitate cu prevederile cadrului de reglementare în vigoare.

(2) În situația în care, conform prevederilor art. 36 alin. (16) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei acordă o derogare de la achiziționarea serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței prin proceduri bazate pe piață, costurile cu achiziția acestor servicii se recunosc

în tariful pentru achiziția serviciilor de sistem în condițiile prevăzute de actul normativ/administrativ prin care se acordă derogarea.

#### **Secțiunea 4. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI**

##### **Art. 7.**

(1) Termenii utilizați în prezenta metodologie sunt definiți în Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În înțelesul prevederilor prezentei metodologii, termenii de mai jos au semnificațiile următoare:

ANRE	Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
Indicele prețurilor de consum (IPC)	Indicele prețurilor de consum este un indicator economic, care măsoară evoluția de ansamblu a prețurilor mărfurilor cumpărate și a tarifelor serviciilor utilizate de către populație între două perioade (curentă și de bază), exprimat în procente, comunicat de instituțiile abilitate.
Directiva (UE) 2019/944	Directiva (UE) 2019/944 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE.
Perioadă tarifară	Perioadă de timp în care se aplică tarife aprobate de ANRE; aceasta este de regulă de un an și începe la data de 1 ianuarie a fiecărui an.
Regulamentul (UE) 2017/2195	Regulamentul (UE) 2017/2195 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică.
Regulamentul (UE) 2017/2196	Regulamentul (UE) 2017/2196 AL COMISIEI din 24 noiembrie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic care reprezintă baza legală pentru serviciile de apărare și cele de restaurare.
Regulamentul (UE) 2019/943	Regulamentul (UE) 2019/943 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică.
Tarif pentru achiziția serviciilor de sistem	Tariful prin care se acoperă costurile OTS cu achiziția serviciilor de sistem asigurate de furnizorii acestor servicii.
OTS	Operatorul de transport și sistem.
Sensuri de activare	Sens pozitiv sau creștere de putere, respectiv sens negativ sau scădere de putere.
SEN	Sistemul Electroenergetic Național

## **CAPITOLUL II**

### **PRINCIPII ȘI REGULI**

##### **Art. 8.**

OTS are obligația de a transmite la ANRE, la termenele stabilite, datele și informațiile necesare pentru stabilirea venitului reglementat, respectiv a tarifului pentru achiziția serviciilor de sistem.

##### **Art. 9.**

Principiile care stau la baza stabilirii tarifului pentru achiziția serviciilor de sistem sunt:

- a) tariful trebuie să asigure tratament nediscriminatoriu pentru toți clienții finali;
- b) tariful trebuie să acopere costurile justificate aferente achiziției serviciilor de sistem.

##### **Art. 10.**

Venitul reglementat pentru achiziționarea serviciilor de sistem aferent unei perioade tarifare  $t$  se determină de către OTS anterior începerii acesteia.

**Art. 11.**

Venitul prognozat aferent perioadei tarifare  $t$  se corectează pe baza datelor realizate aferente semestrului al II-lea al perioadei tarifare  $t-2$  și ale semestrului I al perioadei  $t-1$ .

**Art. 12.**

La determinarea venitului reglementat necesar achiziționării serviciilor de sistem pentru perioada tarifară  $t$ , OTS va ține seama de:

- a) costurile justificate cu achiziția serviciilor de sistem prevăzute la art. 2;
- b) veniturile din penalități;
- c) corecțiile stabilite în conformitate cu prevederile prezentei metodologii;
- d) evoluția cantității de energie electrică extrasă din rețele, în condițiile art. 20.

**Art. 13.**

(1) La calculul tarifelor pentru achiziția serviciilor de sistem, orice cost/venit asociat serviciilor de sistem este inclus o singură dată.

(2) În cazul în care se constată că un cost/venit a fost inclus de mai multe ori, acesta se recuperează prin ajustarea venitului reglementat al perioadei tarifare următoare constatării.

**Art. 14.**

Tarifal pentru achiziția serviciilor de sistem pentru perioada tarifară  $t$  se propune de către OTS și se aprobă anual de ANRE.

**Art. 15.**

Prin derogare de la prevederile art. 14, aprobarea unor tarife noi în cursul unei perioade tarifare se poate efectua în condițiile prevăzute la Capitolul VI.

**CAPITOLUL III****CALCULUL VENITULUI REGLEMENTAT****Art. 16.**

(1) Venitul reglementat necesar pentru achiziția serviciilor de sistem prevăzute la art. 2 pentru perioada tarifară  $t$ , ( $V_t$ ), se determină pe baza costurilor prognozate justificate ale OTS recunoscute de ANRE pentru achiziția cantităților de servicii de sistem, a veniturilor din penalități și a corecțiilor de venit aferente semestrului al II-lea al perioadei tarifare  $t-2$  și ale semestrului I al perioadei tarifare  $t-1$ .

(2) Venitul reglementat  $V_t$  se calculează cu relația:

$$V_t = \sum_{i=1}^n (p_i * Q_i) - V_p - K_{cv}$$

[lei]

unde:

$p_i$  – reprezintă prețul prognozat de achiziție pentru cantitatea de serviciu de sistem de tip  $i$  în perioada tarifară  $t$ , pe sensuri de activare, după caz; valoare exprimată în lei/oră-MW, respectiv lei/oră-grup;

$Q_i$  - reprezintă cantitatea de servicii de sistem de tip  $i$  prognozată a fi achiziționată în perioada tarifară  $t$ , pe sensuri de activare, după caz; valoare exprimată în ore-MW, respectiv ore-grup;

$V_p$  – venituri din penalități prognozate pentru perioada tarifară  $t$ ; valoare exprimată în lei;

$K_{cv}$  – corecția venitului prognozat aferent semestrului al II-lea al perioadei tarifare  $t-2$  și semestrului I al perioadei tarifare  $t-1$ , valoare exprimată în lei.

(3) Prețurile prognozate pentru achiziția serviciilor de sistem prevăzute la art. 2 pentru perioada tarifară  $t$  se stabilesc ținând cont de prețurile de achiziție a acestor servicii realizate/estimate în perioadele tarifare  $t-2/t-1$ , de evoluția acestora pe piața serviciilor de sistem, precum și de fundamentarea OTS însoțită de justificări detaliate.

(4) Cantitățile de servicii de sistem prognozate a fi achiziționate în perioada tarifară  $t$  se stabilesc ținând cont de cantitățile realizate/estimate a fi achiziționate în perioadele tarifare  $t-2/t-1$  și în

conformitate cu prevederile cadrului de reglementare național și european, astfel încât să fie asigurată siguranța în funcționare a SEN.

(5) Veniturile din penalități prognozate pentru perioada tarifară  $t$  se stabilesc ținând cont de valorile realizate/estimate a fi realizate în perioadele tarifare  $t-2/t-1$ .

(6) Prognoza costurilor cu achiziția serviciilor de sistem, a veniturilor din penalități, a cantităților de servicii de sistem și a cantităților de energie electrică extrasă din rețele se va transmite defalcat pentru fiecare lună aferentă perioadei tarifare  $t$ , pe fiecare tip de serviciu de sistem și pe sens de activare, după caz.

## **CAPITOLUL IV**

### **CORECȚIILE VENITULUI PROGNOZAT**

#### **Art. 17.**

Corecția venitului ( $K_{cv}$ ) se determină având în vedere diferențele între valorile prognozate și cele realizate ale prețurilor de achiziție a serviciilor de sistem și ale cantităților de servicii de sistem pentru semestrul al II-lea al perioadei tarifare  $t-2$  și pentru semestrul I al perioadei tarifare  $t-1$ .

#### **Art. 18.**

Corecțiile care se aplică venitului prognozat pentru perioada tarifară  $t$  se actualizează în termenii nominali ai perioadei tarifare  $t$  utilizând indicele prețurilor de consum (IPC).

#### **Art. 19.**

În cazul în care valoarea corecției prevăzută la art. 17 are un nivel ce depășește 10% din venitul prognozat al perioadei tarifare  $t$ , pentru evitarea unor variații semnificative ale tarifului, aceasta poate fi eșalonată în mai multe tranșe.

## **CAPITOLUL V**

### **CALCULUL TARIFULUI**

#### **Art. 20.**

Venitul aferent serviciilor de sistem se obține de OTS prin aplicarea tarifului pentru achiziția serviciilor de sistem pentru energia electrică extrasă din rețelele electrice, cu excepția energiei electrice exportate.

#### **Art. 21.**

Tariful pentru achiziția serviciilor de sistem pentru perioada tarifară  $t$  ( $T_t$ ) se calculează cu relația:

$$T_t = \frac{V_t}{Q_{extt}}$$

[lei/MWh]

unde:

$V_t$  –venitul reglementat pentru achiziția serviciilor de sistem pentru perioada tarifară  $t$  (lei);

$Q_{extt}$  –cantitatea de energie electrică extrasă din rețele, prognozată pentru perioada tarifară  $t$ , cu excepția energiei electrice exportate, (MWh).

## **CAPITOLUL VI**

### **REVIZUIREA TARIFULUI**

#### **Art. 22.**

Pentru evitarea înregistrării ulterioare a unui nivel semnificativ al corecțiilor datorate modificării prețurilor de achiziție și/sau a cantităților de servicii de sistem achiziționate prevăzute la art. 2, OTS are obligația să calculeze, pentru trimestrul I, respectiv pentru semestrul I al unei perioade tarifare  $t-1$ , diferența dintre veniturile și costurile realizate și cele prognozate, la care se adaugă valoarea corecțiilor neefectuate aferente perioadei/perioadelor anterioare, și să transmită calculul la ANRE la data de 1 mai, respectiv la data de 1 august a anului  $t-1$ .

**Art. 23.**

În cazul în care OTS constată că valoarea determinată conform prevederilor art. 22 prezintă o variație mai mare de 5% din veniturile prognozate pentru aceeași perioadă, acesta este obligat să transmită la ANRE și solicitarea de revizuire a tarifului pentru achiziția serviciilor de sistem, care va include valoarea determinată conform prevederilor art. 22, cu valabilitate până la sfârșitul perioade tarifare.

**Art. 24.**

Odată cu revizuirea tarifului, în cazul în care se constată variații semnificative ale prețurilor de achiziție a serviciilor de sistem, a cantităților de servicii de sistem achiziționate și/sau a cantității de energie electrică extrasă din rețelele electrice, ANRE are dreptul să modifice și prognoza pentru perioada rămasă de la data intrării în vigoare a tarifului revizuit și până la data de 31 decembrie a perioadei tarifare în curs.

**CAPITOLUL VII****CERINȚE PRIVIND TRANSMITEREA DATELOR****Art. 25.**

În vederea determinării venitului reglementat pentru achiziția serviciilor de sistem și a tarifului pentru achiziția serviciilor de sistem pentru perioada tarifară t, OTS transmite până la data de 1 octombrie a perioadei tarifare t-1, următoarele date:

- a) prognoza de costuri stabilită conform art. 16, detaliată pe prețuri de achiziție, pe cantități de servicii de sistem și pe sensuri de activare, după caz;
- b) veniturile din penalități prognozate;
- c) corecția venitului prognozat aferent semestrului al II-lea al perioadei tarifare t-2, determinată pe baza diferențelor între valorile prognozate și cele realizate (prețuri de achiziție și cantități de servicii de sistem, pe sensuri de activare, după caz, venituri din penalități și cantitate de energie electrică extrasă din rețele);
- d) corecția venitului prognozat aferent semestrului I al perioadei tarifare t-1, determinată pe baza diferențelor între valorile prognozate și cele realizate (prețuri de achiziție și cantități de servicii de sistem, pe sensuri de activare, după caz, venituri din penalități și cantitate de energie electrică extrasă din rețele);
- e) prognoza de energie electrică extrasă din rețele, cu excepția energiei electrice exportată;
- f) tariful pentru achiziția serviciilor de sistem solicitat pentru perioada tarifară t.

**Art. 26.**

În cazul revizuirii tarifului pentru achiziția serviciilor de sistem în cursul perioadei tarifare t-1, prevăzută la art. 23, OTS transmite următoarele:

- a) până la data de 1 mai:
  - i) diferența dintre costurile și veniturile prognozate pentru trimestrul I al anului t-1 și cele efectiv realizate;
  - ii) verificarea îndeplinirii condiției de 5% prevăzute la art. 23;
  - iii) actualizarea prognozei de costuri transmisă conform art. 25 lit. a) pentru perioada rămasă de la data intrării în vigoare a tarifului revizuit, respectiv perioada 1 iunie - 31 decembrie a perioadei tarifare t-1, dacă este cazul;
  - iv) actualizarea prognozei cantității de energie electrică extrasă din rețele transmisă conform art. 25 lit. e) pentru perioada rămasă de la data intrării în vigoare a tarifului revizuit, respectiv perioada 1 iunie - 31 decembrie a anului t-1, dacă este cazul;
  - v) calculul tarifului solicitat, însoțit de documente justificative/clarificări, după caz.
- b) până la data de 1 august:
  - i) diferența dintre costurile și veniturile prognozate pentru semestrul I al anului t-1 și cele efectiv realizate;

- ii) verificarea îndeplinirii condiției de 5% prevăzute la art. 23;
- iii) actualizarea prognozei de costuri transmisă conform art. 25 lit. a) pentru perioada rămasă de la data intrării în vigoare a tarifului revizuit, respectiv perioada 1 septembrie - 31 decembrie a perioadei tarifare t-1, dacă este cazul;
- iv) actualizarea prognozei cantității de energie electrică extrasă din rețele transmisă conform art. 25 lit. e) pentru perioada rămasă de la data intrării în vigoare a tarifului revizuit, respectiv perioada 1 septembrie – 31 decembrie a anului t-1, dacă este cazul;
- v) calculul tarifului solicitat, însoțite de documente justificative/clarificări, după caz.

**Art. 27.**

Toate datele necesare determinării tarifului pentru achiziția serviciilor de sistem sunt exprimate în termeni nominali ai perioadei tarifare în care se aplică.

## **CAPITOLUL VIII**

### **DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE**

**Art. 28.**

Corecțiile aferente anilor 2022 - 2023 se efectuează conform metodologiei aplicabile la data aprobării tarifelor corespunzătoare acestora.

**Art. 29.**

ANRE monitorizează costurile și veniturile aferente serviciilor de sistem, pe baza datelor transmise periodic de OTS, în conformitate cu prevederile Ghidului de completare a machetelor de monitorizare a activității OTS, aprobat prin decizie a președintelui ANRE, și ale prezentei metodologii.